

NAJBOLJŠI FILMI V 2021

Po izboru filmskih kritikov in kritičark,
kuratorjev in kuratorok ter režiserjev in režiserk

ANJA BANKO

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryūsuke Hamaguchi) + **O naključju in domišljiji** (Guzen to sozo, 2021, Ryūsuke Hamaguchi)

Dva filma, ki iz detajlov, gest, besed, naključij in domišljije tketa hrepeneče umirjen ritem vsakdana.

Kaj vidimo, ko se ozremo v nebo (Ras vkhedavt, rodesac cas vukurebt?, 2021, Alexandre Koberidze)

Filmska pravljica, ki pusti, da sanjamo sredi sončnega dne in resničnost odkrijemo v kinu!

Moč psa (The Power of the Dog, 2021, Jane Campion)

V žanr vesterna vpeta študija tihega nasilja, kričeče moškosti in počasi gorečega maščevanja sredi razprtih prerij.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau)

Do skrajnosti potisnjene podobe telesa – naelektrene in zlomljene, ki na vsakem koraku presenetijo.

Zola (@zola, 2020, Janicza Bravo)

Film ceste, žameteni neon, dve striptizeti, zvodnik, twitter in povsem nezanesljiva pripovedovalka, ki se v najbolj napetem trenutku odloči, da je čas za ležalnik in koktejl pod floridskim soncem.

TINA BERNIK

Moč psa (The Power of the Dog, 2021, Jane Campion)

Mojstrsko zrežiran western, ki te ugrizne do kosti.

Jagnje (Dýrið, 2021, Valdimar Jóhannsson)

Intimna ekodrama, v kateri narava premaga človeka.

Zbornica (2021, Sonja Tarokić)

Razredni sovražnik po hrvaško.

Mala mama (Petite maman, 2021, Céline Sciamma)

Pravljica drama, ki otrokom sporoča, da so bili tudi njihovi starši nekoč otroci, staršem pa, da tudi otroci znajo razmišljati odraslo.

Zlo ne obstaja (Sheytan vojvod nadarad, 2020, Mohammad Rasoulof)

Zlo ne obstaja, so samo dobri ljudje v zločinskih režimih.

Posebna omemba

Nasledstvo, 3. sezona (Succession, 2018–)

Nesrečniki po tajkunsko.

ŽIGA BRDNIK

Summer of Soul (...Or, When the Revolution Could Not Be Televised)

(2021, Ahmir-Khalib Thompson a.k.a. Questlove)

Tudi glasbeno zgodovino očitno pišejo zmagovalci, in ta film je najboljši možen upor proti temu; upor, ki skozi ušesa seže naravnost v dušo.

Babičino seksualno življenje (2021, Urška Djukić in Émilie Pigeard)

Mojstrska fuzija dokumenta časa, družbene kritike in inovativne animacije.

Francoska depeša (The French Dispatch, 2021, Wes Anderson)

V času, ko vsi z leve, desne in sredine pljuvajo po novinarstvu bolj kot kdaj prej, ko se *Vsi predsednikovi možje* (1976) zdijo kot davno minula pripovedka iz nekega mitološkega zlatega obdobja, deluje nostalgčna, živopisna komedija o bogatosti tega poklica kot balzam za oči in duha.

Obetavna mladenka (Promising Young Woman, 2020, Emerald Fennell)

Vse, kar moramo vedeti o patriarhatu in zakaj je tako prekleto trdovraten.

The Man Standing Next (Namsanui bujangdeul, 2020, Min-ho Woo)

Dih jemajoč filmski labirint po političnih intrigah, krutih izdajstvih, nenadejanih zaveznistvih in vratolomnih obratih, ki mu v zadnjem desetletju ni para.

BOJANA BREGAR

The Sparks Brothers (2021, Edgar Wright)

Najboljši film v tem mizernem letu je zame tale hiperaktivni dokumentarec o vašem bodočem najljubšem bandu. Mojstrsko orkestracijo ponudi Edgar Wright, neustavljivo karizmo in glasbeni talent pa brata Mael. »When Do I Get To Sing 'My Way'?« *How about right now!*

Poslednji dvoboj (The Last Duel, 2021, Ridley Scott)

Dragi Ridley! S ponosom sporočam, da je tej milenijki za dobri dve uri in pol uspelo nehati buljiti v telefon, da je lahko pogledala tale izjemni srednjeveški spektakel. Ni ji bilo žal. In ekstra hvala, ker si spet združil Matta Damona in Bena Afflecka na platnu.

Začetek (Beginning, 2020, Dea Kulumbegashvili)

Nenavaden film, ki teče gladko in pove veliko – ne z besedami, ampak z dejanji – o grehu, krivdi, (ne)pravičnosti in malih bogovih, ki prežijo na vse, kar štrli iz povprečja.

Everything Will Not Be Fine (Totul nu va fi bine, 2020, Adrian Pîrvu in Helena Maksyom)

Izjemen dokumentarec o generaciji, ki je preživela Černobil, a še vedno čuti posledice.

Rdeča raketa (Red Rocket, 2021, Sean Baker)

Zdaj že velja: novi film Seana Bakerja je dogodek. Komaj čakam, da vidim še več.

OSKAR BAN BREJC

Podoba migracij (The Migrating Image, 2017, Stefan Kruse Jørgensen)
+ **Nejasnost** (A Lack of Clarity, 2020, Stefan Kruse Jørgensen)

Odkritje letošnjega FeKK-a. Kruse se z raziskovanjem produkcije podob uspešno izogne popolnoma političnemu ali teoretskemu pogledu na sodobno družbo. Ta pogleda dopolnjuje z izmuzljivo osebno senzibilnostjo.

Atlantida (Atlantide, 2021, Yuri Ancarani)
Pripovedno divje neenoten film postane s povsem preprostimi vizualnimi rešitvami zanimiva manipulacija gledalčevega prepoznavanja (oziroma »branja«) podobe, ki je zaradi indeksikalnosti filmske podobe po navadi razumljeno kot samoumevno in neizbežno.

Another Europe (2020, Sangam Sharma)
Filmski esej ob preprostih posnetkih pokrajine skozi okna vlakov prepotuje Evropo. Z glasom v offu medtem avtorica opisuje, kaj je videla, kako drugačne so države stran od njenega doma, kje sploh je njen dom itd. Ker se izogne patetičnosti, ne da bi se odpovedala opisovanju svojih čustev, ustvari zanimiv kontemplativen protistrup cinizmu.

In Our Home (2021)

Found footage video v albanskem paviljonu na arhitekturnem beneškem bienalu. Film je sestavljen iz izsekov albanskih filmov, nastalih med sedemdesetimi in devetdesetimi, projiciranih na tri stene. Izbrani so prizori, ki prikazujejo sodelovanje, neobremenjene povezave med sosedi ipd. A montaža, ki na treh stenah prikazuje povezavo prostorov, kakor se ta ni pojavila v nobenem od posamičnih filmov, pokaže drugačno konstrukcijo prostorov, kot smo je vajeni iz narativnega filma. Film je sicer primarno uporabljen za analizo arhitekture, a mu arhitektura vrača njegove predpostavke v nenavadni in preobraženi obliki.

Pokrajine odpora (Pejzaži otpora, 2021, Marta Popivoda)

Moj najljubši film leta, ker s povsem preprostim montažnim sredstvom (prelivom) ustvari povezavo med konkretnim

in absolutno abstraktnim. Ne le podoba, ampak vsa filmska pripoved se preliva iz konkretnega prepoznavnega v abstraktno nerazberljivo in nazaj. Film, ki nekako preseže globoko zakoreninjene dihotomije mišljenja in delovanja.

INGRID KOVAČ BRUS

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

Film o umetnosti, življenju, izgubi, ljubezni, dolg, a niti za hip predolg.

Nesrečni fuk ali Nori pornič

(Babardeală cu bucluc sau porno balamuc, 2021, Radu Jude)

Odličen, kot vsi njegovi – dvojna morala družbe, duhovit politični komentar sodobnosti.

Kupe št. 6 (Hytti nro 6, 2021, Juho Kuosmanen)

Osemdeseta, Sovjetska zveza, transibirska železnica, potovanje na vzhod, študentka in zapiti inženir.

Telesce (Piccolo corpo, 2021, Laura Samani)

Zelo iskren film o krajih čisto blizu nas in o povsem drugačnem življenju pred komaj sto leti.

Gospod Bachmann in njegov razred

(Herr Bachmann und seine Klasse, 2021, Maria Speth)

Dokumentarni portret učitelja, kot bi si ga vsi želeli.

KOEN VAN DAELE

Všeč mi je misel Jonasa Mekasa, da je film veliko drevo s številnimi vejami, ki imajo vsaka svojo vlogo in so vse enako pomembne. Prav zato imam vedno težave pri sestavljanju seznamov najboljših filmov leta. Filmska umetnost je tako bogata in raznolika, da je primerjanje

del, ki so v številnih pogledih tako zelo različna, podobno primerjanju jabolk in hrušk. Ni mi še uspelo najti sistema, ki bi se mi zdel pravičen. Na primer: naštejemo lahko pet svojih najljubših hollywoodskih filmov leta; ali pet najmočnejših dokumentarcev; ali pa pet najboljših neodvisnih kratkometražcev – vendar mi teh petnajst filmov, ki sedijo na le treh vejah ogromnega filmskega drevesa, nikakor ne uspe primerjati med seboj. Karkoli že poskusim, vedno imam občutek, da delam krivico nekaterim čudovitim delom. Zadnjih nekaj let se težavi poskušam izogniti tako, da svojo lestvico »najboljših pet« za spletni časopis Senses of Cinema sestavim iz več deset filmov. A celo takrat mi je žal zaradi številnih odličnih naslovov, ki sem jih izločil. Drugi način reševanja zagate in skrajševanja seznama pa je, da si sam postavim nekaj umetnih omejitev – spodaj so torej filmi, ki (1) sem jih prvič videl v Sloveniji leta 2021; (2) so name naredili globok vtis; (3) zgovorno kažejo, kako močan je še vedno lahko film; (4) sem jih videl vsaj dvakrat, a (5) se zelo veselim, da jih bom videl še enkrat. V kinu!

Annette (2020, Leos Carax)

Iztrebite vse divjake (Exterminate All the Brutes, 2021, Raoul Peck)

Kaj vidimo, ko se ozremo v nebo? (Ras vkhedavt, rodesac cas vukurebt?, 2021, Aleksandre Koberidze)

Mala mama (Petite maman, 2021, Céline Sciamma)

Začetek (Dasatskisi, 2021, Dea Kulumbegashvili)

KLEMEN DVORNIK

Po abecednem vrstnem redu.

Beži (Flugt, 2021, Jonas Poher Rasmussen)

C'mon C'mon (2021, Mike Mills)

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

Dune: peščeni planet (Dune, 2021, Denis Villeneuve)

Moč psa (The Power of the Dog, 2021, Jane Campion)

Najbolj grozen človek na svetu (Verdens verste menneske, 2021, Joachim Trier)

Nesrečni fuk ali Nori pornič (Babardeala cu bucluc sau porno balamuc, 2021, Radu Jude)

Titán (Titane, 2021, Julia Ducournau)

Zeleni vitez (The Green Knight, 2021, David Lowery)

Quo vadis, Aida? (2021, Jasmila Žbanić)

ROK GOVEDNIK

Mala mama (Petit maman, 2021, Céline Sciamma)

Verjetno najboljši film, ki sem ga videl v 2021. V vseh pogledih.

Wolfwalkers (2020, Tomm Moore in Ross Stewart)

Po pričakovanjih čudovito, a razočaran, da Studio Cartoon soglaša s pristopi distribucijskih magnatov, kot sta Apple in Netflix.

Pravi moški (Ich bin dein Mensch, 2021, Maria Schrader)

Osvežen pogled na etiko v robotiki.

Najbolj grozen človek na svetu (Verdens verste menneske, 2021, Joachim Trier)

Nič pretresljivega zares, a je vse res tako tukaj. Zakaj že smo tako grozni?

In Front of Your Face (Dangsin-eolgul-apeseo, 2021, Sang-soo Hong)

Zanimiv film, ki zgolj v nekaj kadrih in s težaškim delom igralcev prikaže družinsko situacijo odtujenih sester.

Posebna omemba

Bela, črna in prava ljubezen (2021, Anja Paternoster)

Eden redkih filmov mlade generacije, ki mi ob vnovičnih gledanjih vedno ponuja kaj novega.

IGOR HARB

Leto 2021 je po predolgem premoru vrnilo kinodvorane. Moj izbor filmov predstavlja tiste, ki jih za polno doživetje moraš videti v kinu.

Sinoči v Sohu (Last Night in Soho, 2021, Edgar Wright)

Wright dokaže, da je lahko surovo vizualen, ne glede na žanr, zvočna podoba pa do onemoglosti potencira akcijo.

Najbolj grozen človek na svetu (Verdens verste menneske, 2021, Joachim Trier)

Ne le zaradi monumentalne scene, ukradene iz časa, temveč tudi zaradi krasno zgrajene zgodbe, ki jo je treba doživeti v temni dvorani.

Dune: peščeni planet (Dune, 2021, Denis Villeneuve)

Vizualni orgazem gradnje fantastičnega sveta in popolnost izbrane zasedbe preseže zgolj monumentalni zaključni stavek: »To je šele začetek.«

Jutri bo umrla (She Dies Tomorrow, 2020, Amy Seimetz)

Upam, da ne bo boljšega filma o metaforičnem bremenu pandemije in strahu pred smrtjo, ker ta čustveno povsem izčrpa. Nujen ogled v družbi.

Prasica, slabšalni izraz za žensko (2021, Tijana Zinajić)

Naj ta film predstavlja novo poglavje slovenskega filma, ki ne bo več trpel pod Tavčarjevimi slogani, »Ljubezen nam je vsem v pogubo«, temveč ga bo v duhu glavne junakinje obrnil na glavo.

Prasica, slabšalni izraz za žensko (2021)

Najbolj grozen človek na svetu (2021)

SIMONA JERALA

Filmi s seznama so bodisi izrazito osebni, avtobiografski, bodisi nudijo vpogled v družbene svetove, o katerih sicer ne bi vedeli nič, ali pa bi bila naša podoba o njih izkrivljena. Pri vseh sem po odjavni špici potrebovala še nekaj časa, da znova zadiham, potem pa so se naselili v moje misli in mi odpirali nove miselne povezave vse do danes. Veseli me, da sem si jih lahko ogledala na velikem platnu, v vzajemni prisotnosti s gledalci in ne v osami malega ekrana. **Pokrajine odpora** (Pejzaži otpora, 2021, Marta Popivoda) **Velika svoboda** (Grosse Freiheit, 2021, Sebastian Meise) **Moja najljubša vojna** (My Favorite War, 2020, Ilze Burkovska – Jacobsen) **Stric Tudor** (Nanu Tudor, 2021, Olga Lucovnicova) **Odpuščanje** (2021, Marija Zidar) **Monalisino popotovanje** (The Journey of Monalisa, 2019, Nicole Costa)

ANDRAŽ JERIČ

Po abecednem vrstnem redu. **Judež in črni mesija** (Judas and the Black Messiah, 2021, Shaka King)

Nasledstvo, 3. sezona (Succession, 2018–)

Oblak v njeni sobi (Ta fang jian li de yun, 2020, Zheng Lu Xinyuan)

Telesce (Piccolo corpo, 2021, Laura Samani)

Začetek (Dasatskisi, 2021, Dea Kulumbegashvili)

JERCA JERIČ

Steakhouse (2021, Špela Čadež)

Ker so filmi Špela Čadež vedno nekaj posebnega.

Spencer (2021, Pablo Larraín)

Ker me je Kirsten Stewart v tej vlogi prevzela.

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

Ker me je z avtom popeljal na čustveni roadtrip.

Mare iz Easttowna (Mare of Easttown, 2021, Craig Zobel)

Ker sem pogrešala eno res dobro kriminalno serijo.

Nasledstvo, 3. sezona (Succession, 2018–)

Ker jo obožujem.

ANA JURČ

Od prvega do petega mesta.

Moč psa (The Power of the Dog, 2021, Jane Campion)

Psihološka srhljivka, zamaskirana v neovestern. *Tekla bo kri* (2007) sreča *Klavir* (1993). Film ene največjih živečih režiserk se upira enoznačnim klasifikacijam.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau) Eden redkih res fascinantnih filmov o prihodnosti, v kateri nam bodo končno zavladali stroji.

Prasica, slabšalni izraz za žensko (2021, Tijana Zinajić)

Po renesansi slovenskega arthouse filma smo končno dobili še film, ki je neapologetsko komercialen, a pri tem ne podcenjuje gledalca.

Sestre (2021, Kukla)

Najboljši dokaz, da ima vizualni jezik videospotov dovolj teže tudi za kratkometražni – in kmalu še celovečerni – film. Vsaj če ga režira Kukla.

Beli lotos (The White Lotus, 2021–, Mike White)

Najboljše utelešenje in obenem satira žanra »eksistencialno trpljenje bogatašev pred lepimi kulisami«.

Mala mama (2021)

Inventura (2021)

DAMJAN KOZOLE

Leto preveč dobrih filmov, da bi jih izbral samo pet.

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

O naključju in domišljiji (Guzen to sozo, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

Pohodi plin! (Jaddeh Khaki, 2021, Panah Panahi)

Mala mama (Petit maman, 2021, Céline Sciamma)

Ahedino koleno (Ha'berech, 2021, Nadav Lapid)

Dogodek (L'événement, 2021, Audrey Diwan)

Quo vadis, Aida? (2021, Jasmila Žbanić)

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau)

Velika svoboda (Grosse Freiheit, 2021, Sebastian Meise)

Nesrečni fuk ali Nori pornič

(Babardeală cu bucluc sau porno balamuc, 2021, Radu Jude)

Prasica, slabšalni izraz za žensko (2021, Tijana Zinajić)

Inventura (2021, Darko Sinko)

Telesce (Piccolo corpo, 2021, Laura Samani)

Babičino seksualno življenje (2021, Urška Djukić, Émilie Pigéard)

ROBERT KURET

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau) Porodni krči v rojevanju/nastajanju novega bitja ne morejo biti nič drugega kot nasilni.

Krvav nos, prazni žepi (Bloody Nose, Empty Pockets, 2020, Bill Ross IV in Turner Ros)

Dokufikcija, ki ne reprezentira realnosti, ampak simulira pogoje njenega nastanka. Vse je fejk, samo v resnici ni.

Obetavna mladenka (Promising Young Woman, 2020, Emerald Fennell) *Gentlewomansko* maščevanje, kjer nikoli ne veš, v katerem žanru se boš znašel.

www.s-n-d.si (2021, Sara Bezovšek) Film, ki se zaveda, da je pejdž z gifi, samo eno okno ali zavihek stran.

Freska Zemlje, ki tako politično kot estetsko priklicuje nov način gledanja.

Ameba (2021, Blaž Završnik)

Kako se bo človek uprl kamnik-futurističnemu Matter šmeku, ki ima pač raje še tako *cringe* patos kot »realizem«? Zelo preprosto: ne bo se.

LUKA MARČETIČ

Večerja po ameriško (Dinner in America, 2020, Adam Carter Rehmeier) Neokusno okusna, prekleto zabavna in osvežujoča romantična komedija.

Oče (The Father, 2020, Florian Zeller) Najboljši možni prikaz demence. Grozljivo, tragično, žalostno.

The Beatles: Get Back (2021, Peter Jackson)

Najhitrejših 8 ur. Verjetno pomaga, da sem oboževalec.

Quo Vadis, Aida? (2020, Jasmila Žbanić) Mislim, da imam zaradi tega filma čir v želodcu. To je kompliment.

Otroški detektiv (The Kid Detective, 2020, Evan Morgan)

Ko misliš, da takšnih filmov ne delajo več. Enostavna, zabavna, *mid-budget* krimi komedija, ki je nihče ni gledal.

URŠA MENART

Bergmanov otok (Bergman Island, 2021, Mia Hansen-Løve)

Scenaristka z odtujenim možem, prekratim sinopsisom in goro neizpolnjenega hrepenenja iz limon naredi limonado.

Quo Vadis, Aida? (2020, Jasmila Žbanić)

Ne vem, kaj naj napišem, da ne bo zvenelo banalno. Dosežek v vseh pogledih.

Nesrečni fuk ali Nori pornič

(Babardeală cu bucluc sau porno balamuc, 2021, Radu Jude)

Sploh prvemu delu filma uspe najbolj natančen opis stanja duha in sveta, kar sem jih videla letos.

Dogodek (L'événement, 2021, Audrey Diwan)

Režija leta.

Inventura (2021, Darko Sinko)

Inteligenten film, kakršnih Slovenci še nismo posneli veliko.

Posebna omemba

The Concrete Masterpiece (ena od zgodb, ki sestavljajo film **Francoska depeša** [The French Dispatch, 2021, Wes Anderson])

Anderson končno spet združi preciznost in strast. Kratka mojstrovina, ki je žal del večinoma ponesrečenega celovečerca.

PETRA METERČ

Oaza (2021, Ivan Ikić)

Ikić s pretanjeno zgodbo o ljubezni in ujetosti v represivni sistem zavoda dokaže, da je delo z naturščiki v igranih filmih lahko med najbolj plodovitimi pristopi k filmskemu ustvarjanju.

Filmski obzornik 80 – Metka, Meki (2021, Nika Autor)

Nika Autor z intimnim portretom svoje tete v filmsko zgodovino vpiše zgodbe jugoslovanskih gastarbajterk ter prikaže, kako preprosta je lahko osebna odločitev za solidarnost.

Kamenčki (Koozhangal, 2021, P.S. Vinohraj)

Prvenec tamilskega režiserja, ki je pobral glavno nagrado na mednarodnem festivalu v Rotterdamu, je nežen, pretresljiv in poln otroške domišljije.

Večerja po ameriško (Dinner in America, 2020, Adam Carter Rehmeier)

Indie, kakršnih ne vidimo prav pogosto. Punk, *sexy*, čudaško, predvsem pa nadvse zabavno.

Oče (Father, 2020, Wei Deng)

Deng prek slikanja več generacij svoje družine, predvsem pa slepega dedka, ki se je preživljal kot vedeževalec in pod krinko preroškosti skriva izjemen glas razuma, uspe zajeti spremembe, ki so v zadnjih desetletjih preobrazile Kitajsko.

IVANA NOVAK

Zasledovanje ljubezni (Pursuit of Love, 2021, Emily Mortimer)

Miniserija o besedi, ki ima drugačen pomen za moške in ženske.

Obetavna mladenka (Promising Young Woman, 2020, Emerald Fennell) +

Sinoči v Sohu (Last Night in Soho, 2021, Edgar Wright)

Dva filma o popolni upravičenosti ženske paranoje.

Pretend It's a City (2021, Martin Scorsese)

Fran Lebowitz v veliko zadovoljstvo Martina Scorseseja govori o stvareh, za katere je vredno rešiti svet, no, del nje, kakšno knjigarno, pa še koga ali kaj, zanesljivo pa Fran Lebowitz, njenega duha, šarm in obleke.

Nasledstvo, 3. sezona (Succession, 2018–)

HBO v svoji daleč najboljši formi presega svoje veleuspešnice (*Sopranove* [1999–2007], *Igro prestolov* [2011–2019], *Pravega detektiva* [2014–2019]) in s to revizijo antične tragedije, z »Ojdipom v korporativni Ameriki«, dokazuje, da je televizija v določenih primerih rado darnejša od filma. Konec koncev je to film, ki je že 29 ur v klimaksu, v stanju

nenehne krize in šlamastike biblijskih razsežnosti. Edino, kar se spreminja, je to, da se sleherni član propadajoče hiše Roy spreminja v vse slabšo verzijo samega sebe. Tortura enega procenta, ki že 29 ur drvi v propad, se ne more kosati z nobenim drugim filmskim ali TV-užitkom. In Kendall – o ja, *it's an asshole's party*.

MARKO NABERŠNIK

Neverjetno! Zgodilo se je prvič, da so na TOP 5 lestvici kar štirje naslovi (med njimi prvič tudi TV-serija), ki sem jih videl v sklopu uradne ponudbe VOD. Le en naslov sem si ogledal v kinu. Ali je vzrok za to pandemija ali gre za posledico razvoja tehnologije, ki kinematografe potiska na obrobje nekoč mogoč- ne vizualne metropole? Želim si, da se pandemija konča in bomo te domneve lahko tudi empirično preverili.

Polaščevalka (Possessor, 2021, Brandon Cronenberg)

Znanstvenofantastična srhljivka, ki nam slika prihodnost odtujenih medčloveških odnosov. Virtualna resničnost posebne sorte, ki terja vrsto človeških žrtev. Stilizirana in napeta pripoved z izvrstno Andreo Riseborough v glavni vlogi.

Atlas ptic (Atlas ptáku, 2021, Olmo Omerzu)

Znova tenkočutna, duhovita in domišljena filmska pripoved režiserja Olma Omerzua. Zgodba o kapitalizmu, ki ga ustavi šele infarktni splet okoliščin. Ko je Olmo leta 2012 vzbudil pozornost s prvcem *Mlada noč*, je morda lahko kdo pomislil, da je šlo za začetniško srečo. Z vsakim svojim novim filmom pa je Olmo dokazal, da ni tako, saj izjemno uspešno gradi svojo filmografijo. Komaj čakam njegov naslednji film.

Bila je božja roka (È stata la mano di Dio, 2021, Paolo Sorrentino)
Paolo Sorrentino sodi med največje sodobne filmske ustvarjalce. Z novim filmom ostaja zvest osebnosti estetiki, ki jo nadgradi ter nam ponudi popolno filmsko izkušnjo. Odlična igra, odlična glasba, odlična fotografija, odličen scenarij in ekipni talent, ki ga Sorrentino poveže v mojstrovino.

Cenzorka (Censor, 2021, Prano Bailey-Bond)

Prvenec režiserke Prano Bailey-Bond je izvirna in provokativna grozljivka. Estetsko dovršen prikaz, kako v kletnih, zatemnjenih in pustih sobanah majhna skupinica posameznikov skrbi za cenzuro filmskih grozljivk. Gre res zgolj za filmske pripovedi – ali pa so v resnici cenzurirani spomini protagonistke?

30 kovancev (30 monedas, 2021, Álex de la Iglesia)

Televizijska serija v osmih epizodah. Zgodba o boju med dobrim in zlim, ki zaradi prefinjene ironije presega okvir običajne grozljivke. Serija je nekaj posebnega tudi zahvaljujoč dobri igralski zasedbi, odlični fotografiji ter slikoviti kulisi majhne španske vasi in pokrajine.

ANŽE OKORN

Najbolj grozen človek na svetu

(Verdens verste menneske, 2021, Joachim Trier)
Romantična dramedija, s poudarkom na vmesnosti. Scenarij sta Joachim Trier in Eskil Vogt napisala posebej za Renate Reinsve, na katero je režiserja opozorila sama Isabelle Huppert. Ekranizacija Deleuzove vključujoče disjunkcije: »Ljubim te. Ampak te tudi ne ljubim.« Freudovo *Nelagodje v kulturi* na

platnu. Če citiram drago mi osebo: »To ni film, to je lajfl!« O, ja, jebeni lajfl ...

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

Preprosto popoln! Esenca človeškega, prečloveškega. Gledalca že med filmom veseli, da ga bo pogledal še enkrat. Poklic igralca kot raz-udejanjanje vsake izmed Caillloisovih temeljnih igrskih kategorij; ne le posnemanja oziroma postajanja, ampak tudi boja na življenje in smrt, vrtoglavice in ne nazadnje sreče. *Striček Vanja* Čehova kot Deleuzovo ponavljanje razlike ... Čudoviti dialogi. Pa človek začne po ogledu filma spet z užitkom kadit!

Nasledstvo, 3. sezona (Succession, 2018–)

Tiny Wu-Tang za Kendallovih štirideset? Familijonarno *Nasledstvo* je med drugim tudi hip hop v najboljšem pomenu teh dveh besedic. Se ne bi strinjali? Še dve – najljubši besedici fotra Logana Roya: »Fuck off!«

Oaza (2020, Ivan Ikić)

Cca. »Romeo in Julija« iz Doma za otroke in mlade Sremčica – z varovanci prav tega doma v glavnih vlogah. Resnično deluje! Je bilo pa za vsak kader baje potrebnih 50 do 60 ponovitev! Ko si gledalec zastavi vprašanje, ali obstajajo programi, znotraj katerih bi se dalo varovance resocializirati, jih učiti živeti samostojno zunaj ustanov, in se potem malo pozanima, ga prime, da bi si prerezal žile. Za korak v pravo smer, kar se tega tiče, pa potrebujemo take filme!

Never Look Back (2021, John Hillcoat)

Kot nekdo, ki je slabih deset let nazaj videl solo koncert El-P-ja v neki »zabačeni« luknji v Linzu, in se tam z nekim Dunajčanom pogovarjal o tem, da naj bi El-P in Killer Mike ustanovila duo Run the Jewels, lahko samo priporočam njun glasbeni video *Never Look Back* v režiji Johna Hillcoata, avtorja priredbe

McCarthyeve *Ceste*, pa še *Lawless* in *Triple 9. Hommage* Noči živih mrtvecev (1968) Georgea A. Romera, ki ga tudi posempla.

MAŠA PEČE

Fabian ali Ko gre vse k vragu (Fabian oder Der Gang vor die Hunde, 2021, Dominik Graf) + **Vorteks** (Vortex, 2021, Gaspar Noé) + **Začetek** (Dasatskisi, 2020, Dea Kulumbegashvili)

Presežni filmi ali mojstrovine, kot jim radi rečemo, so redkost in razred zase. Letos so prišle kar tri, zato si bom dovolila razširiti svoj izbor in postaviti prvo trojico nad preostalih top pet.

Prisoners of the Ghostland (2021, Sion Sono)

Panos Cosmatos (*Mandy* [2018]) in Richard Stanley (*Barva iz veselja* [2019]) sta poskušala kapitalizirati norega Nicolasa Cagea. V svojem zblaznelem sukiyaki vesternu ga Sion Sono končno kontekstualizira.

2551.01 (2021, Norbert Pfaffenbichler)
Pankerski revolt sreča Browningove *Spake* (1932) v živi reinkarnaciji nemege filma in režiji sijajnega avstrijskega eksperimentalista, Norberta Pfaffenbichlerja.

Mad God (2021, Phil Tippett)

Legendarni mojster posebnih učinkov, Phil Tippett, je po več kot 30 letih zaključil svoj v hipu kulten, težko pričakovani povsem ročno izdelani fantazmagorični svet pošastnega boga.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau)

Julia Ducournau je empatična pripovedovalka ekstremnih zgodb ekscentričnih obstrancev. Da jim je zagotovila zlato palmo v Cannesu, ni majhna zmaga.

Benedetta (2021, Paul Verhoeven)

Verhoeven se vrača v svojo dobro staro formo žanra, trasha in eksploatacije, a tokrat iz tekmovalnega programa v

Kaj vidimo, ko pogledamo v nebo (2021)

Babičino seksualno življenje (2021)

Cannesu v polne dvorane nič hudega slutečih množic. Slava mu!

The Amusement Park (1973, George A. Romero)

Novo odkrit in restavriran biser velika-filmske grozljivke, Georgea Romera, je nadrealistična agitka o poraznem odnosu in predsodkih družbe do starostnikov in staranja – posneta leta 1973 po naročilu luteranske cerkve.

ZEMIRA PEČOVNIK

Izbor filmov, videnih na festivalih v Benetkah, Cannesu, Portorožu ...

Quo vadis, Aida? (2021, Jasmila Žbanić)

Prasica, slabšalni izraz za žensko (2021, Tijana Zinajič)

Luknja (Il buco, 2021, Michelangelo Frammartino)

The Card Counter (2021, Paul Schrader)

Najbolj grozen človek na svetu

(Verdens verste menneske, 2021, Joachim Trier)

NEJC POHAR

Po abecednem vrstnem redu

A Cop Movie (Una película de policías, 2021, Alonso Ruizpalacios)

Strasbourg 1518 (Jonathan Glazer, 2020)

Summer of Soul (...Or, When the Revolution Could Not Be Televised) (2021, Ahmir-Khalib Thompson a.k.a. Questlove)

The Velvet Underground (2021, Todd Haynes)

Woodlands Dark and Days Bewitched:

A History of Folk Horror (Kier-La Janisse, 2021)

Če bi Velveti hitreje in siloviteje zasedli Zahodno obalo, namesto westcoastovskega Poletja ljubezni pa bi Amerika zaplesala na eastcoastovsko Poletje soula, potem se svet med sploščevanjem zgodovine ne bi spreminjal ne v fusnoto folk horrorja, kjer so karantanski panterji do kosti zglodali Črne panterje, ne v policijo kot način, kako varovati oblast. In vse bo še huje. Tako kot leta 1518, ko je Strasbourg zajela plesna kuga, enostavno kot način, kako pobegniti iz zgodovine, ne da bi vanjo po njenem domnevnem koncu sploh kdaj vstopili. Zapisano drugače – če je Netflix

opij za ljudstvo, potem sta *Squid Game* (2021–) in *Money Heist* (2017–2021) njegova pipa.

SIMON POPEK

Kaj vidimo, ko se ozremo v nebo (Ras vkhedavt, rodesac cas vukurebt?, 2021, Alexandre Koberidze)

The Beatles: Get Back (2021, Peter Jackson)

Atlantida (Atlantide, 2021, Yuri Ancarani)

Nesrečni fuk ali Nori pornič (Babardeala cu bucluc sau porno bala-muc, 2021, Radu Jude)

Spominek, 2. del (The Souvenir, Part 2, 2021, Joanna Hogg)

Pet osupljivih presežkov leta. (1)

Koberidze s svojo igrivo romantično avanturo priključuje najbolj talentirane iranske cineaste devetdesetih let. *Kaj vidimo, ko se ozremo v nebo* je eden redkih sodobnih filmov, ki v celoti izkorišča ekspresivne možnosti filmskega medija, fantazijski spektakel, od katerega bi se morala učiti tudi Marvelova produkcija. (2) Jackson bi svoj dokumentarec *Get Back* lahko izboljšal le tako, da bi nam podaril vseh 60 ur grobega materiala. (3) Ancarani ob Koberidzeju pregnete še

Dogodek (2021)

Morena (2021)

en sodobni komercialni fenomen, *Hitre in drzne*, in ga v finalni sekvenci spoji s komercialnim fenomenom šestdesetih, Kubrickovo *Odisejo v vesolju*. Popolna sinteza akcijskega in eksperimentalnega filma. (4) Radu Jude: besede so odveč, *Nesrečni fuk* – še ena perfektna sinteza dokumentarca, eseja in satire. (5) In Joanna Hogg, ki v drugem *Spominku* izpelje presenetljivo potezo in z meta-fikcijskim obratom ne utrdi le izvirnika iz leta 2019, temveč se poigra s tematiko kreativne blokade in kanaliziranja žalovanja v ustvarjalni proces.

SAMO SENIČAR

Od petega do prvega mesta.

Kazenski strel (2021, Rok Biček) in

Steakhouse (2021, Špela Čadež)

Dva kratka, za katera bi si želel, da bi bila celovečerca. Čadež in Biček z vsakim filmom dokazujeta, da sta avtorja svetovnega formata.

Sinovi burje (2020, Miha Čelar)

Čudovita pripoved o sobivanju človeka z naravo. Film, s katerim je Čelar dozel kot dokumentarist.

Divja Slovenija (2021, Matej Vranič)

Dih jemajoč kolaž pestrosti življenja v Sloveniji. Vraničeva vozovnica za BBC.

Prasica, slabšalni izraz za žensko

(2021, Tijana Zinajić)

Film generacije, moderen, hiter, brezkompromisen, duhovit, angažiran in podložen z odlično glasbo. Prvenec, kot si ga je Zinajić lahko samo želela.

Inventura (2021, Darko Sinko)

Zgodba o ničemer in hkrati vsem, kar je pomembno. Sinko odlično secira malomeščanski dolgčas.

Zunaj kategorije

Odpuščanje (2021, Marija Zidar)

Brezčasna, mojstrsko zaokrožena pripoved z dolgoročnim kulturnim potencialom. Marija Zidar težko tematiko postavlja naproti brezmadežni naravi in tako poudarja absurdnost situacije. Vrhunsko!

MUANIS SINANOVIČ

Brighton, četrta ulica (Brighton 4th, 2021, Levan Koguašvili)

Naturalistična mojstrovina, ki na New York gleda z migrantskim pogledom. Vzdušje pogube je prežeto s svetlo nitjo človeškega, črnega humorja in nežno folkloro belega vzhoda.

Tovarne delavcem (Tovornice radnicima, 2021, Srđan Kovačević)

Film, ki potrjuje naraščajoči pomen dokumentarcev. Mojstrska gverila skozi leta spremlja dramo samoupravljanja hrvaške tovarne, ki je tudi drama kapitalističnih odnosov.

Kazenski strel (2021, Rok Biček)

Miniaturna, ki v sebi zgosti napetost in zlovesčnost nadgeneracijskega fantovskega sadizma, tistega, ki se kasneje pritaji v obrazce »toksične moškosti«.

Krt (El Agente Topo, 2020, Maite Alberdi)

Še en dokumentarec, ki potrjuje naraščajoči pomen žanra. Čustveni vrtiljak, ki odpre nelagodne teme izrinjanja starostnikov v sodobni civilizaciji.

Sanremo (2020, Miroslav Mandić)

Eden najbolj poetičnih in nežnih filmov slovenske kinematografije: iznajdljivo naslanjanje na vizualni jezik in časten poklon ljubezni.

MARKO STOJILJKOVIČ

Čeprav so liste najboljših filmov leta lahko prava poslastica za bralce, avtorjem, ki jih sestavljamo, po navadi povzročajo kup preglavic. To spodaj ni lista najboljših, pač pa ozek nabor vrhunskih filmov, po katerih se bomo spomnili leta 2021.

Nesrečni fuk ali Nori pornič

(Babardeală cu bucluc sau porno balamuc, 2021, Radu Jude)

Radu Jude je trenutno najbolj potenten evropski avtor. V osrčju *Nesrečnega fuka*, ki je pravzaprav nekakšna retrospektiva njegove kariere, najdemo tisto, kar romunsko (in pravzaprav vzhodnoevropsko) družbo drži v limbu med brutalnimi tradicijami in modernostjo: mizoginijo, malomeščansko moralno in zlorabo moči s strani avtoritet.

Petrova gripa (Petrovy v grippe, 2021, Kiril Serebrennikov)

Ruski filmar in disident nas v slogu ruske avangardne proze popelje skozi tematično realnost, fantazije, spomine, rekonstrukcije in delirij, ki ga poganjata alkohol in bolezni.

The Card Counter (2021, Paul Schrader)
Staremu mojstru je spet uspelo narediti film, ki se obenem zdi klasičen in sodoben, premišljen, ampak ne preračunan.

Praščič (Pig, 2021, Michael Sarnoski)
Debi leta, ki sijajno uporablja filmske in dramske kode, da bi nam skozi formo trilerja podtaknil razmislek o tem, kako nas oblikujejo izgube, ki jih doživljamo.

Faya Dayi (2021, Jessica Beshir)

Film, ki fenomen halucinogene rastline khat ujame iz več različnih perspektiv, od ekonomske, prek sociološke, do povsem intimne in »tripozne«.

VERONIKA ŠOSTER

Pet serij leta 2021.

Midnight Mass (2021, Mike Flanagan)

Ko se fanatična religija spogleda s kultom ali Mike Flanagan kot eden izmed novih mojstrov grozljivke. Da o umetelnih monologih sploh ne začnem.

It's A Sin (2021, Peter Hoar)

Pretrajsljiva in srce parajoča miniserija o epidemiji aidsa, o kateri se sicer (še vedno) vztrajno molči.

Reservation Dogs (2021)

Vzeli so nam zemljo, ne pa srca, pravi skupina mladih prestopnikov, ki »skrbijo za red« v indijanskem rezervatu.

Lupin (2021–)

Prefinjena in energična obuditev zaprte klasične francoske prevaranta s srčnim Omarjem Syjem v središču.

Only Murders in the Building (2021–)

Prikupna komedija zmešnjav in odpičena igralska trojica, za katero nismo vedeli, da jo potrebujemo.

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021,

Ryûsuke Hamaguchi)

Le ponovitev ti uredi srce. Ljubezen terja ponovitev, vajo in dolge vožnje.

The Humans (2021, Stephen Karam)

Družina je Solaris, teater krutosti, karneval pasivne agresivnosti, hiša strahov.

Sladičeva pica (Licorice Pizza, 2021,

Paul Thomas Anderson)

Ljubezenska zgodba, toda posneta v cinemaskopu – ne, ničesar noče zamuditi, še manj zmanjšati ali poenostaviti.

Sinoči v Sohu (Last Night in Soho, 2021, Edgar Wright)

Kot posilstvo lahko deluje že kar kulturna politika neke dobe.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau)

Kako roditi v mrtvem svetu in kako umreti v svetu, ki se noče roditi.

DARKO ŠTRAJN

Sinoči v Sohu (Last Night in Soho, 2021, Edgar Wright)

Film, ki po formi evocira Fellinija, je udejanjenje Deleuzovega koncepta

zavihka v podobi-času v dobi, ko razpadi videzov pomnožujejo realnost videzov v nelogičnih verigah z, med drugim, mistifikacijami duha šestdesetih let 20. stoletja na podlagi popevkarske lirike ljubezni kot notranje subverzije shizofrenije.

Dune: peščeni planet (Dune, 2021, Denis Villeneuve)

Drzni remake slavnega Lynchevega flopa iz l. 1984 bo s svojim osvežujočim aktualističnim poudarkom na razumevanju multikulturnosti nemara pomenil antiklimaks v drugem delu; morda pa tudi ne, kar bomo kajpak videli, ne da bi se trudili z »žuljenjem« pezzantnega romana Franka Herberta.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau)

Sprotno samo-dekonstruirana zgodba v rahlo psihoanalitski perspektivi v žanrskem koktajlu melodrame, horrorja in spolnih simbolizacij je preroška glede na prihajajočo družbo užitka v orgiastični alienaciji in imploziji ekonomskih in tehnoloških označevalcev družbenih neenakosti.

Benedetta (2021, Paul Verhoeven)

Nemara je filmski veteran, kakršen je Verhoeven, najbolj pooblaščen za to, da historični barok sooči z digitalnim barokom in njegovimi miti in virtualnimi resnicami/lažmi.

Mare iz Easttowna (Mare of Easttown, 2021, Craig Zobel)

»Mare« morda ni bila najbolj inovativna med vsemi serijami v letu 2021, je pa nakazala potenco oživiljene neorealistične formule v obliki razpadanja ameriških sanj v ambientih nižjega srednjega razreda. Vse to pa je več kot prepričljivo zaradi Kate Winslet in njene upodobitve detektivke Mare Sheehan.

ANA ŠTORM

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi) in **Faya Dayi** (2021, Jessica Beshir)

Film kot meditacija. Potopitev v brezmejno, v ocean zavesti. Spoznaj samega sebe.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau) Iztrebljevalec 2049. Brutalno in preroško.

Bergmanov otok (Bergman Island, 2021, Mia Hansen-Løve) in **Sladka stvar** (Sweet Thing, 2020, Alexandre Rockwell)

Ena sama ljubezen do filmskega medija.

Steakhouse (Špela Čadež, 2021) + **Ne morete me avtomatizirati** (2021, Katarina Jazbec) + **Babičino seksualno življenje** (2021, Urška Djukić in Émilie Pigéard)

Svetla prihodnost slovenskega filma.

Rdeča raketa (Red Rocket, 2021, Sean Baker) in **Večerja po Ameriško** (Dinner in America, 2020, Adam Carter Rehmeier)

Filma najboljše vrste: neodvisna, razmišljujoča, empatična, subverzivna in zabavna.

JERNEJ TREBEŽNIK

The Beatles: Get Back (2021, Peter Jackson)

Kar se je lahko ob napovedi zdelo kot nepotrebno ponovno razkopavanje beatlovskih arhivov, se ob ogledu izkaže za neprecenljiv vpogled v kreativni proces nenadkriljivega banda, ob tem pa tudi za (vizualno) impresiven dokument prijateljstva, ljubezni in minevanja.

Drive My Car (Doraibu mai kâ, 2021, Ryûsuke Hamaguchi)

Z raziskovanjem psihološke in družbene dinamike na križišču med

vsakdanjim življenjem in umetnostjo nas Hamaguchi zapelje na najbolj gladko vožnjo leta 2021.

Benedetta (2021, Paul Verhoeven) Verhoevov pozni vrhunec. Čudovito bogoskrunsko!

Obetavna mladenka (Promising Young Woman, 2020, Emerald Fennell) Provokativen satirični triler, ki najde nove učinkovite načine predstavitve temeljnega sporočila gibanja #jztudi.

Zola (@zola, 2021, Janicza Bravo) Izvirna filmska upodobitev bizarne resnične zgodbe o nekaj kratkih dneh, v katerih se ljudem z roba ameriške družbe ob izzivanju sreče vse odvije v napačno smer. Za fane *Spomladanskih žurerk* (2012) in *Tangerine* (2016).

NINA UKMAR

Quo Vadis, Aida? (2020, Jasmila Žbanić) Ker je eden najboljših in najbolj ganljivih opomnikov o genocidu v Srebrenici in ker Aida sama pooseblja kolektivno izkušnjo ter spomin (pre) mnogih, ki so jim bili v vojni odvzeti najdražji.

Inventura (2021, Darko Sinko) Svež, z odlično igralsko zasedbo, mes-toma preseneča s humorjem (pri čemer ne podcenjuje gledalca) in naravnost vabi v kino!

Francoska depeša (The French Dispatch, 2021, Wes Anderson) Ker je prava poslastica v vizualnem smislu, estetsko dovršen, poln izjemnih in natančno premišljenih podrobnosti, kar me je dobesedno presedlalo v svet barvitih časopisnih zgodb.

Dogodek (L'evenement, 2021, Audrey Diwan) Ker vprašanje splava še vedno (očitno) ni razrešeno, razburja javnost in bi

ga kot učno uro morali videti vsi poslanci, preden bi utegnili o tej tematiki odločiti.

Kolektiv (Colectiv, 2019, Alexander Nanau)

Žalostinka, ki se oplaja z upanjem, da je od politične korupcije močnejši le kolektivni glas tistih, ki jo skušajo ustaviti.

MATEJA VALENTINČIČ

Titan (Titane, 2021, Julie Ducournau) Film, ki napoveduje transhumano dobo človeštva.

Annette (2021, Leos Carax) Nihilističen horror muzikal o ljubezni in družini, ki ju dekonstruirajo slava, pohlep in zavist, in v katerem strašijo demoni gibanja #jztudi in Hollywooda kot metafore ultimativne ambicije.

Užitek (Pleasure, 2021, Ninja Thyberg) Osemnajstletna Švedinja odpotuje v Kalifornijo, da bi postala »next big porn star«. Fikcija, ki žensko željo, užitek in feminizem preizprašuje na najbolj dokumentarističen in naturalističen način doslej. V porno industriji.

Morena (Murina, 2021, Antoneta Alamat Kusijanović) + **Inventura** (2021, Darko Sinko) Dva s slovenskim denarjem posneta režijska dragulja, ki vsak po svoje tematizirata duha časa. Alamat Kusijanovićeva prek odnosa oče-hči ter Sinko prek paranoičnega posameznika, ki le zrcali paranoične družbene odnose.

Vorteks (Vortex, 2021, Gaspar Noé) Kot vsi ostali filmi na moji lestvici tudi *Vorteks* reflektira sodobni *condition humaine* na formalno inovativen način. Staranje nekega pariškega, nekoč uglednega para, demenca, razkroj

posameznika in nemoč družine, nato neizbežna smrt, vse skupaj od začetka do konca v *split screenu*, kar je zgolj najustreznejši izraz mentalne, čustvene in družbene odtujenosti, ki jo danes prinaša starost.

MELITA ZAJC

Leto 2021 je po moje prineslo začetke nečesa novega, boljšega, in to kažejo tudi tile filmi.

Iztrebite vse divjake (Exterminate All The Brutes, 2021, Raoul Peck)

Delo stoletja. Razvije nove izrazne možnosti filma in odpre nov pogled na »civilizacijo« globalnega zahoda.

Na prelomu (Cusp, 2021, Parker Hill in Isabel Bethencourt)

Pripoved dveh mladih žensk o treh mladih ženskah, ki se iz intimne izpovedi neopazno razvije v obsodbo hipokrizije družbe, v kateri je nasilje nad najstnicami samoumevno.

Panj (Hive, 2021, Blerta Basholli)

Močna junakinja, kakršne smo poznali v Sloveniji, Jugoslaviji, končno tudi v filmu. Kosovska kinematografija na zemljevidu.

Slepi moški, ki ni hotel videti

Titanika (Sokea mies, joka ei halunnut nähdä Titanicia, 2021, Teemu Nikki)

Konceptualno dovršena pripoved o junaku s hendikepom, ki v stilu računalniških iger premaguje ovire, in izziv vsem, ki nočejo videti, kako se digitalna družba iz utopije spreminja v distopijo.

Moč psa (The Power of the Dog, 2021, Jane Campion)

Režiserka s posebnim čutom za pošastno v otrocih ga tokrat pokaže z dobre plati. Pa še Kirsten Dunst in Jesse Plemons sta spet izjemen par.

VERONIKA ZAKONJŠEK

Drive My Car (Doraibu mai kā, 2021, Ryusuke Hamaguchi) + **Spominek, 2. del** (The Souvenir Part II, 2021, Joanna Hogg)

O žalovanju in terapevtskosti umetniškega izraza.

Bergmanov otok (Bergman Island, 2021, Mia Hansen-Løve) + **Kupe št. 6** (Hytti nro 6, 2021, Juho Kuosmanen)

O potovanju in tkanju novih medosebnih vezi.

A Night of Knowing Nothing (2021, Payal Kapadia) + **Pokrajine odpora** (Pejzaži otpora, 2021, Marta Popivoda)

O poetiki upora represivnim oblastem.

Titan (Titane, 2021, Julia Ducournau) + **Dogodek** (L'événement, 2021, Audrey Diwan)

O nasilju nad ženskim telesom; bodisi družbeno-političnim ali ponotranjenim, subverziranim v mutilacijo lastnega obraza, mesa, kosti.

Najbolj grozen človek na svetu

(Verdens verste menneske, 2021, Joachim Trier) + **Prasica, slabšalni izraz za žensko** (2021, Tijana Zinajić)

O iskanju samega sebe in težavnem manevriranju prehoda v odraslost.

NACE ZAVRL

Filmski obzornik 80 – Metka, Meki (2020, Nika Autor)

Kuhanje kot preplet zgodovin, film kot gojišče solidarnosti.

Ničle in enice (Zeros and Ones, 2021, Abel Ferrara)

Raztreščen, anksiozen film, sindrom svojega časa.

Delphine's Prayers (Les Prières de Delphine, 2021, Rosine Mfitego Mbakam)

Angažirani portret v svetli tradiciji Shirley Clarke in Ousmaneja Sembèneja.

Pokrajine odpora (Pejzaži otpora, 2021, Marta Popivoda)

Podobe pokrajine in vanje vrisana vojna.

Bad Trip (2021, Kitao Sakurai)

Bratstvo in edinstvo na ameriški cesti.